

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ВЫСОКОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

Кооперативная ул., 5, пос. ж/д станции
Высокая Гора, Высокогорский район,
Республика Татарстан, 422700

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ

Кооперативная ур, 5. Биектау т/ю
станциясе поселогы, Биектау районы,
Татарстан Республикасы, 422700

Тел.: +7 (84365) 2-30-61, e-mail: biektau@tatar.ru, www.vysokaya-gora.tatarstan.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
22.05.2024

КАРАР
№ 475

**Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «ДОВЕРИЕ»
балалар һәм яшьләргә психологик-педагогик ярдәм үзәге» муниципаль
бюджет учреждениесен төзү турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Коммерциягә карамаган оешмалар турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, балалар, яшүсмерләр һәм яшьләрнең уңышлы социальләшүе һәм аларның үз-үзләрен нәтижәле итеп гамәлгә ашырулары, балалар һәм яшүсмерләрнең өстәмә белем алуга, психологик һәм социаль адаптациягә хокукларын гамәлгә ашыру өчен шартлар һәм мөмкинлекләр тудыру максатларында, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ:**

1. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «ДОВЕРИЕ» балалар һәм яшьләргә психологик-педагогик ярдәм үзәге» муниципаль бюджет учреждениесен төзүгә.
2. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «ДОВЕРИЕ» балалар һәм яшьләргә психологик-педагогик ярдәм үзәге» муниципаль бюджет учреждениесе Уставын 1 нче кушымта нигезендә расларга.
3. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «ДОВЕРИЕ» балалар һәм яшьләргә психологик-педагогик ярдәм үзәге» муниципаль бюджет учреждениесе директорын - Нигъмәтуллина Айгөл Рәшит кызын билгеләргә.
4. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «ДОВЕРИЕ» балалар һәм яшьләргә психологик-педагогик ярдәм үзәге» муниципаль бюджет учреждениесе директорына:

- төзелгән юридик затны законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда теркәүне тәмин итәргә;
  - штат расписаниесен төзәргә;
  - Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «ДОВЕРИЕ» балалар һәм яшьләргә психологик-педагогик ярдәм үзәге» муниципаль бюджет учреждениесенә муниципаль биремен формалаштырырга.
5. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Биектау авыл жирлегә башкарма комитеты җитәкчесенә, оператив идарә хокукында, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «ДОВЕРИЕ» балалар һәм яшьләргә психологик-педагогик ярдәм үзәге» муниципаль бюджет учреждениесенә мөлкәт тапшырырга.
  6. Карарны интернет челтәрендә «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә рәсми сайтында <https://vysokaya-gora.tatarstan.ru/> адресы буенча игълан итәргә.
  7. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Җитәкче

Д.Ф.Шәйдуллин

1 нче кушымта
Татарстан Республикасы Биектау
муниципаль районы Башкарма комитетының
2024 елның 22 маенда 475нче номерлы
карары белән расланды

**Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы
«ДОВЕРИЕ» балалар һәм яшьләргә психологик-педагогик ярдәм үзәге»
муниципаль бюджет учреждениесе
УСТАВЫ**

Биектау районы, 2024 ел
1. Гомуми нигезлэмэләр

1.1. Әлеге устав Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы башкарма комитеты карары нигезендә, балалар, яшүсмерләр һәм яшьләрнең уңышлы социальләшүе һәм аларның үз-үзләрен нәтижәле итеп гамәлгә ашырулары, балалар һәм яшүсмерләрнең өстәмә белем алуга, психологик һәм социаль адаптациягә хокукларын гамәлгә ашыру өчен шартлар һәм мөмкинлекләр тудыру максатларында төзелгән Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «ДОВЕРИЕ» балалар һәм яшьләргә психологик-педагогик ярдәм үзәге» муниципаль бюджет учреждениесе эшчәнлеген жайлый.

1.2. Учреждениенең рәсми исеме.

Учреждениенең рус телендә тулы рәсми исеме: Муниципальное бюджетное учреждение «Центр психолого-педагогической помощи детям и молодежи «ДОВЕРИЕ» Высокогорского муниципального района Республики Татарстан.

Рус телендә кыскартылган рәсми исеме: МБУ «ЦППП «ДОВЕРИЕ» Высокогорского муниципального района.

Татар телендә тулы рәсми исеме: Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «ДОВЕРИЕ» балаларга һәм яшьләргә психологик-педагогик ярдәм күрсәтү үзәге» муниципаль бюджет учреждениесе.

Татар телендә кыскартылган рәсми исем: Биектау районы «ДОВЕРИЕ» Психологик-педагогик ярдәм үзәге» муниципаль бюджет учреждениесе.

1.3. Учреждениенең урнашкан урыны:

Факттагы адресы: Татарстан Республикасы, Биектау районы, Биектау ав., Юбилей ур., 1а.

Теркәлү урыны: Казан ш..

Почта адресы: 422701, Татарстан Республикасы, Биектау районы, Биектау ав., Юбилей ур., 1а.

Юридик адресы: Татарстан Республикасы, Биектау районы, Биектау ав., Юбилей ур., 1а.

1.4. Учреждение муниципаль учреждение булып тора, тибы - Биектау муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән муниципаль биремне үтәүгә субсидияләр бирү юлы белән, шулай ук башка чыганақлардан финанслана торган бюджет учреждениесе.

1.5. Учреждениене гамәлгә куючы булып Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты тора.

1.6. Үз эшчәнлегендә Учреждение БМОның бала хокуклары турындагы конвенциясенә, Россия Федерациясе Конституциясенә, Татарстан Республикасы Конституциясенә, гамәлдәге законнарға, Биектау муниципаль районының норматив хокукый актларына, әлеге уставка таяна.

1.7. Учреждение юридик зат булып тора, аерымланган мөлкәте, уставы, билгеләнгән үрнәктәге мөһере, штамплары, үз исеме белән бланклары бар.

Учреждение мөстәкыйль баланска, казначылык органнарында билгеләнгән тәртиптә ачылган шәхси счетларга ия.

1.8. Финанс-хужалык эшчәнлеген алып бару өлешендә Учреждениенең

аның уставында каралган юридик зат хокуклары аны законда билгелэнгән тәртиптә дәүләт теркәве үткән вакыттан барлыкка килә.

Учреждениенң лицензияләнергә тиешле эшчәнлекне алып бару хокукы тиешле лицензия алганнан соң барлыкка килә.

1.9. Учреждениенң тибы һәм төре Учреждение төзегәндә гамәлгә куючы тарафыннан билгеләнә һәм гамәлгә куючы карары буенча үзгәртелә. Учреждениенң тибын һәм (яисә) төрен раслый торган яисә үзгәртә торган дәүләт статусы Учреждение дәүләт аккредитациясе узганда билгеләнә.

1.10. Учреждениедә сәяси партияләренң, ижтимагый-сәяси һәм дини хәрәкәтләренң һәм оешмаларның (берләшмәләренң) оештыру структураларын булдыру һәм аларның эшчәнлегә рөхсәт ителми.

1.11. Балалар инициативасы белән Учреждениядә эшчәнлекләре тиешле нигезләмәләр белән регламентлана торган балалар ижтимагый берләшмәләре (оешмалары) төзелергә мөмкин.

1.12. Учреждениенң гамәлдәге законнар нигезендә төзелә торган филиаллары, бүлекләре һәм башка аерымланган структур бүлекчәләре булырга мөмкин.

1.13. Учреждение мәгарифне үстерү һәм камилләштерү максатларында төзелә һәм үзенң уставлары нигезендә эш итә торган мәгариф берләшмәләре (ассоциацияләре һәм берлекләре) составына, шул исәптән учреждениеләр, предприятиеләр һәм жәмәгать оешмалары (берләшмәләр) катнашында, керергә хокуклы.

1.14. Учреждение Россия, чит ил һәм халыкара белем бирү, фәнни, ижтимагый һәм башка оешмаларда ижтимагый (ижтимагый-һөнәри) аккредитация алырга мөмкин. Мондый аккредит дәүләтнең өстәмә финанс йөкләмәләренә китерми. Учреждениегә ижтимагый (ижтимагый-һөнәри) аккредитация нәтижәләре турындагы белешмәләр дәүләт аккредитациясе барышында аккредитация экспертизасы уздырганда карала.

1.15. Учреждениенң яңа редакциядәге уставы, аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр Учреждение (Учреждение коллективы) тарафыннан эшләнә һәм кабул ителә, гамәлгә куючы тарафыннан раслана.

2. Учреждение эшчәнлегенң максатлары һәм төрләре

2.1. Учреждение эшчәнлегенң максаты булып, 3 яшьтән 35 яшькә кадәрге балаларга һәм яшьләргә һәм (яисә) аларның ата-аналарына (законлы вәкилләренә) мөмкин булган һәм сыйфатлы психологик ярдәм күрсәтүне тәмин итү, балаларның һәм яшьләренң асоциаль һәм деструктив торышын профилактикалау, авыр тормыш хәлендә калган балаларга һәм яшьләргә ярдәм итү, 3 яшьтән 35 яшькә кадәрге балаларга һәм яшьләргә, аларның ата-аналарына (законлы вәкилләренә) һәм балалар мәнфәгатьләрендә чыгыш ясаучы затларга, нинди ведомствога каравына бәйсез эшләрчә белгечләргә кризислы хәлләрдә мөрәжәгать итү вакытында телефон буенча аноним мәгълүмати һәм ашыгыч психологик ярдәм күрсәтү.

2.2. Бурычлары:

– балалар һәм яшьләргә, шул исәптән үсештә һәм социаль адаптациядә кыенлыklar кичерүчеләргә квалификацияле психологик ярдәм күрсәтү;

– яшьләрнең социаль әһәмиятле инициативаларын гамәлгә ашыруы өчен шартлар тудыру;

– белгечләрнең методик һәм консультация ярдәме, инновацион эш тәҗрибәсен гомумиләштерү һәм тарату, профилактик программалар/проектлар, семинарлар, түгәрәк өстәлләр, мәгълүмат материаллары, яшьләр сәясәте мәсьәләләре буенча тикшеренү материалларын эшкәртүне әзерләү;

– Учреждение эшчәнлегенә максаты нигезендә эшчәнлек профиле буенча дүләт, муниципаль һәм иҗтимагый оешмалар, фәнни оешмалар белән ведомствоара үзара эшчәнлекне һәм хезмәттәшлекне гамәлгә ашыру;

– «психология» юнәлеше буенча югары уку йортларында белем алучы студентларны, өстәмә һөнәри белем бирү һәм психология өлкәсендә һөнәри әзерлек программаларын тыңлаучыларны стажировкалауны оештыру;

– телефон аша ашыгыч психологик ярдәм күрсәтү;

– социаль имин булмаган ситуациядә, балалар һәм яшьләргә карата рәхимсез мөнәсәбәт һәм көч куллану очраklarында психологик ярдәм күрсәтү;

– турыдан-туры психологик ярдәмгә мөрәҗәгать итү өчен балаларда һәм яшьләрдә мотивация булдыру;

– психологик консультация кысаларынан чыга торган мәгълүмати ярдәм оештыру, психологик-педагогик, социаль-хокукый, социаль-тернәкләндерү ярдәме күрсәтү өчен башка учреждениеләр турында мәгълүмат бирү;

– яшьләр арасында социаль тискәре күренешләргә профилактикалауга, сәламәт яшәү рәвешенә билгеләнеш формалаштыруга, яшьләрнең асоциаль тәртибен профилактикалауга, сәламәт яшәү рәвешенә, кешелек кыйммәтләренә билгеләнеш формалаштыруга юнәлтелгән психологик-педагогик технологияләр эшләү һәм гамәлгә кертү.

2.3. Әлеге уставта күрсәтелгән максатларга ирешү өчен, Учреждение эшчәнлекнең түбәндәге төрләрен гамәлгә ашыра:

– балалар һәм яшьләрнең социаль-психологик үсешендә эмоциональ, үз-үзен тотуда читкә тайпылуны кисәтүгә, аларның психик сәламәтлеген саклап калуга, сәламәт яшәү рәвешен алып баруга, яшьләрнең асоциаль тәртибен профилактикалауга юнәлдерелгән профилактик эшчәнлек;

– балаларның үсеше һәм яшь үзенчәлекләре, балалар-ата-аналар мөнәсәбәтләре мәсьәләләре буенча турыдан-туры психологик консультация бирү, ир-хатын, гаилә, шәхесара мөнәсәбәтләрен формалаштыру;

– кризислы һәм экстремаль хәлләрдә психологик ярдәм, балалар һәм яшьләр үсешендә эмоциональ, психологик, шәхси, үз-үзен тотуда тайпылышларны коррекцияләү;

– конфликтлы ситуациялар белән эшләү;

– шәхеснең психологик үсеше, шәхесара аралашу, балалар-ата-аналар арасындагы мөнәсәбәтләр мәсьәләләре буенча балаларның, яшьләрнең, аларның ата-аналарының (законлы вәкилләрнең) психологик белемен арттыруга, социаль даирә белән үзара хезмәттәшлекнең оптималь формаларын төзүгә, яшьләрнең

асоциаль тәртибен профилактикалауга, кеше хокуклары, мәдәниягә диалог, профилактика, дискриминация һәм түзеп тормаучанлык өлкәсендә хәбәрдарлыкны киңәйтүгә, Учреждение эшчәнлеген популярлаштыруга, авыр тормыш хәлләрендәге балаларның һәм яшьләрнең мөрәжәгать итүләрен мотивацияләүгә, алкогольизм, наркомания, тәмәке тарту, хокук бозулар, суицидаль үз-үзен тоту, башка социаль негатив күренешләрне профилактикалау мәсьәләләренә юнәлдерелгән мәгълүмати-агарту эшчәнлегә;

– Учреждение компетенциясе чикләрендә «хәтәр төркем» балаларын һәм яшьләрне реабилитацияләү;

– Учреждение базасында «психология» юнәлеше буенча югары уку йортларында белем алучы студентларны, психология һәм яшьләр сәясәте даирәсе өлкәсендә өстәмә һөнәри белем бирү һәм һөнәри эзерлек программаларын тыңлаучыларны стажировкалауны оештыру;

– кризис хәлләрендә, шул исәптән, суицид куркынычы булганда, балаларга, яшьләргә, аларның эти-әниләренә (законлы вәкилләренә) телефоннан ашыгыч психологик ярдәм;

– балалар үсеше һәм аларның яш үзенчәлекләре, балалар-ата-аналар мөнәсәбәтләре мәсьәләләре буенча дистанцион психологик консультация (телефон буенча), ир-хатын һәм гаилә мөнәсәбәтләрен, шәхесара мөнәсәбәтләрен формалаштыру, балалар һәм яшьләрнең социаль-психологик үсешендә үз-үзләрен тоту тайпылышларын коррекцияләү, аларның психик сәламәтлеген саклау, сәламәт яшәү рәвеше алып бару, яшьләр арасында социаль тискәре күренешләрне профилактикалау мәсьәләләре буенча дистанцион психологик консультация (телефон буенча);

– хезмәткәрләрнең эмоциональ януын профилактикалауга, һөнәри компетенцияләрен күтәрүгә, һөнәри күнекмәләренә камилләштерүгә, инновацион эш тәҗрибәсен гомумиләштерүгә һәм таратуга юнәлдерелгән методик эшчәнлек үз эченә профилактик программалар/проектлар, семинарлар, түгәрәк өстәлләр, мәгълүмат материалларын эзерләүне, соратып алу буенча яшьләр сәясәте мәсьәләләре буенча тикшеренү материалларын эшкәртүне ала;

– психоактив матдәләр куллануны туктаткан яшьләр һәм аларның якин даирәсенә, ВИЧ белән яшәүче кешеләргә һәм аларның якин даирәсенә, тиешле органнар соратулары, һәм шәхси сорату буенча социаль тернәкләндерүдә (ресоциализацияләүдә) ярдәм күрсәтү;

– балалар һәм яшьләр арасында кабат жинаятьләренә профилактикалау;

– сорату буенча профилактика субъектлары белән, шул исәптән судлар, жинаять-башкарма инспекцияләр, балигъ булмаганнар эшләре буенча бүлекчәләр һәм комиссияләр белән ведомствоара хезмәттәшлекне гамәлгә ашыру;

– килешү буенча мәктәп хезмәтләре оештыру;

– волонтерлар хәрәкәтен үстерү;

– балалар һәм өлкәннәр өчен өстәмә белем бирү өлкәсендә хезмәтләр күрсәтү.

2.4. Учреждение закон белән тыелмаган, бары тик Учреждение устав максатларына ирешү өчен һәм алар нигезендә оештыру, фәнни-тикшеренү,

эшқуарлық һәм башка эшчәнлекнең теләсә нинди төрләре һәм юнәлешләре белән шөгыйльләнергә хокуклы.

Лицензияле эшчәнлек төрләренә хокук учреждениедә лицензия алган вакыттан яисә анда күрсәтелгән сроктан барлыкка килә һәм, әгәр законнарда башкасы билгеләнмәгән булса, аның гамәлдә булу срогы тәмамланганнан соң тәмамлана.

3. Белем бирү процессын оештыру

3.1. Белем бирү эчтәлегә төп гомуми белем бирү программасы структурасына федераль дәүләт таләпләре нигезендә Учреждение тарафыннан мөстәкыйль рәвештә эшләнә һәм гамәлгә ашырыла торган психологик-педагогик тернәкләндерү һәм коррекцияләү гомуми белем бирү программасы, мәгариф өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен гамәлгә ашыра торган федераль башкарма хакимият органы билгеләгән психологик-педагогик тернәкләндерү, коррекция программалары һәм аларны гамәлгә ашыру шартлары, һәм балаларның психофизиологик үсеш үзенчәлекләрен яисә мөмкинлекләрен исәпкә алып билгеләнә.

3.2. Учреждениедә белем бирү процессын оештыру Үзәк тарафыннан мөстәкыйль рәвештә эзерләнә һәм раслана торган еллык план һәм дәрәсләр расписаниесе белән регламентлана.

3.3. Учреждениедә белем бирү процессы индивидуаль - юнәлешле коррекцион - үстерелешле мәгариф программаларыннан файдаланып гамәлгә ашырыла.

3.4. Учреждениедә балаларны коррекцияләү һәм тернәкләндерүгә тәрбия һәм өйрәтү Татарстан Республикасының дәүләт телләрендә - рус һәм татар телләрендә алып барыла.

3.5. Учреждениедә төрле клублар, секцияләр, түгәрәкләр һәм башка кызыксыну буенча берләшмәләр төзелергә мөмкин.

3.6. Учреждение биш көнлек эш атнасы графигы буенча 8.00 сәгатьтән 17.00 сәгәткә кадәр эшли. Ата-аналар (законлы вәкилләр) гарызнамәләре буенча түләүле төркемнәрнең эшен оештыру шулай ук ялларда да мөмкин.

3.7. Үзәк, гамәлдәге законнар нигезендә мөстәкыйль рәвештә, Учреждениегә йөрүче балалар белән эшләү режимын алар өчен иң максатка ярашлы вакытны билгеләп төзи.

3.8. Төркем белән белем алганда балалар саны, яшенә һәм сорагына карап, 3 тән 12 кешегә кадәр.

Коррекцион дәрәсләр, тренингләр үткәргәндә, катнашучылар саны психологиядә кабул ителгән нормалар белән билгеләнә.

3.9. Учреждениедә тәрбия эше иреклелек, эшчәнлекне сайлауның мөстәкыйльлеге, шәхси һәм төркем формалары һәм төрле берләшмәләрнең (клублар, түгәрәкләр һ. б.) эше аша үзара хөрмәт һәм хезмәттәшлек принципларында ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) теләкләрен, мәнфәгатьләрен, омтылышларын һәм сәләтләрен исәпкә алып оештырыла.

4. Белем бирү процессында катнашучыларның һәм хезмәткәрләренн хокуклары һәм бурычлары.

4.1. Белем бирү процессында катнашучылар булып, 3 яшь тулган балалар һәм аларның ата-аналары (законлы вәкилләре), шулай ук Учреждениенн педагогик хезмәткәрләре тора.

4.2. Учреждениегә, ярдәм сорап мөстәкыйль рәвештә, ата-аналар (законлы вәкилләр) инициативасы белән мөрәжәгать иткән, ата-аналар (законлы вәкилләр) ризалыгы белән башка белем бирү, медицина учреждениесе тарафыннан жибәрелгән балалар, 35 яшькә кадәрге яшь кешеләр кабул ителә:

- эмоциональ-ихтыяр өлкәсе бозылу белән;
- югары дәрәжәдә педагогик яктан ташланган, гомуми белем бирү учреждениесенә йөрүдән баш тартучылар;
- психотроп матдәләрне медик булмаган рәвештә куллануга юл куя торган аддиктив тәртипле балигь булмаганнар;
- психик һәм физик көчләнүнең төрле рәвешләренә дучар булган балигь булмаганнар;
- күченеп килергә мәжбүр булганнар гаиләләреннән, шулай ук стихияле бәла-казалардан һәм техноген һәлакәтләрдән зыян күрүчеләр һәм башкалар.

4.3. Учреждениядә 3 яшьтәге балалар, аларда түбәндәге клиник формалар һәм хәлләр булганда, кабул ителергә тиеш түгел:

- олигофрения;
- органик һәм эпилептик шизофреник акылсызлык;
- ишетү, күрү, терәк-хәрәкәт аппаратының нык бозылуы;
- сөйләмнең нык бозылуы;
- эмоциональ-ихтыяр өлкәсендәге тайпылышлар белән шизофрения;
- төрле чыганаклы психопатия һәм психопатка охшаш халәтләренн ачык формалары;
- психоневрологта системалы күзәтү һәм дөвалауны таләп итә торган тартышуга эзерлек, еш була торган тартышу пароксизмнары;
- тотрыклы энурез һәм энкопресз;
- система-кан тамырлары системасының, сулыш органнарының, ашкайнату һәм башкаларның хроник авырулары - кискенләшү һәм декомпенсация стадиясендә.

Үзәктә алкогольле яки наркотик исерек хәлдә булганнар, ачык симптомнары булган психик авырулар, жинаять кылганнар һәм законда билгеләнгән яшькә житкән авырулар һәм жинаять жаваплылыгына жәлеп итү өчен билгеләнгән яшькә житкән балигь булмаганнар һәм 35 яшькә кадәрге гражданныр кабул ителергә тиеш түгел.

4.4. Ата-аналар (законлы вәкилләр) белән индивидуаль ата-ана шартнамәсе төзелә.

Учреждение баланы кабул иткәндә ата-аналарны (законлы вәкилләрне) әлегә Устав, белем бирү эшчәнлеген хокукый алып баруга лицензия (булган

очракта), мәктәптә белем бирүнең төп гомуми белем бирү программасы, Үзәктә гамәлгә ашырыла торган башка программалар, белем бирү процессын оештыруны регламентлаштыручы башка документлар белән таныштырырга тиеш.

4.5. Учреждение белән шартнамә укуыту процессында катнашучылар белән ата-ана шартнамәсе шартлары үтәлмәгән очракта, Учреждение Уставы белән вакытыннан алда өзелергә мөмкин.

4.6. Укуыту процессында катнашучылар һәм Учреждение персоналының мөнәсәбәтләре психологик уңайлылык, хезмәттәшлек, баланың шәхесен хөрмәт итү һәм аңа индивидуаль үзенчәлекләр нигезендә үсеш иреге бирү нигезендә төзелә.

4.7. Учреждениегә йөрүче яшүсмерләр һәм яшь кешеләр хокуклы:

4.7.1. физик һәм психик көч куллану ысулларын кулланудан яклауга;

4.7.2. психик һәм физик сәламәтлекне саклауны һәм ныгытуны гарантияли торган шартларда үсешкә, укуытуга, коррекцияләүгә һәм реабилитациягә;

4.7.3. Үзәктә эшләүче клубларга, секцияләргә, түгәрәкләргә, студияләргә, кызыксынулар буенча берләшмәләргә йөрергә, шулай ук конкурсларда, олимпиадаларда, күргәзмәләрдә, массакүләм чараларда катнашырга;

4.7.4. конфиденциальлек үтәлгәндә аноним консультацияләүгә;

4.7.5. законнарда каралган башка гарантияләргә, хокукларга.

4.8. Учреждениегә килүче яшүсмерләр һәм яшь кешеләр бурычлы:

4.8.1. әлеге Учреждение Уставы таләпләрен, Учреждение администрациясе, педагогик һәм башка хезмәткәрләр күрсәтмәләрен һәм боерыкларын, психологик-педагогик консилиум карарларын үтәргә;

4.8.2. башка яшүсмерләренң һәм Учреждение хезмәткәрләрененң, һәр кешененң намусын, абруен һәм хокукларын хөрмәт итәргә;

4.8.3. Учреждение эшененң устав режимын үтәргә;

4.8.4. үз тормышың сәламәтлеге һәм иминлеге турында кайгыртырга, әйләнә-тирәдәгеләрненң тормышын һәм сәламәтлеген куркынычка дучар итмәскә;

4.8.5. эчке тәртип кагыйдәләрен үтәргә;

4.8.6. куркынычсызлык техникасы, санитария һәм гигиена таләпләрен үтәргә;

4.8.7. Учреждение, башка катнашучылар, ата-аналар (законлы вәкилләр), педагоглар, башка килүчеләр мөлкәтенә сак карарга; үз-үзенә хезмәт күрсәтү эшләрендә катнашырга.

4.9. Учреждениегә йөрүче яшүсмерләргә һәм яшьләргә тыела;

4.9.1. белем бирү процессы вакытында мобиль телефоннарны Учреждениедә куллану, әгәр дә бу гадәттән тыш хәлләр аркасында кирәк булмаса;

4.9.2. тирә-юньдәгеләр өчен хәвефле нәтижәләргә китерә торган теләсә нинди хәрәкәтләр: этеш-төртеш, предмет белән сугу, нәрсәнендер ыргыту, чабышу;

4.9.3. бәян ителгән кагыйдәләренң үтәлешен игътибарсыз калдыру.

4.10. Ата-аналар (законлы вәкилләр) хокуклы:

4.10.1. балаларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен якларга;

4.10.2. Учреждениененң психологик-педагогик консилиумы эшендә катнашырга, баланы психологик-педагогик реабилитацияләү һәм коррекцияләү буенча карарлар эшләүдә актив катнашырга;

4.10.3. күзөтүлөр материаллары, реабилитация һәм коррекция чараларының характеры, укыту, тәрбияләү һәм сәламәтләнדרү ысуллары белән танышырга;

4.10.4. Учреждение эшчәнлегендә аның Уставы һәм психологик-педагогик консилиум карары нигезендә катнашу;

4.10.5. ата-аналар клубы, ата-аналар жылышлары, бэйрәмнәр, тренингләр утырышларында катнашырга һәм аларда үз фикерен белдерергә;

4.10.6. балалар белән эшләүне яхшырту, өстәмә белем бирү хезмәтләрен оештыру буенча тәкъдимнәр кертергә;

4.10.7. төрлө мәсьәләләр буенча Учреждение администрациясенә мөрәжәгать итәргә;

4.10.8. белем бирү процессын оештыруны регламентлаштырган Учреждение Уставы һәм башка документлар белән танышырга;

4.10.9. Учреждениеенә эчке торышын үстерүгә һәм ана ярдәм итүгә ирекле хәйрия иганәләре кертергә;

4.10.10. конфиденциальлек үтәлгәндә аноним консультациялугә;

4.10.11. гамәлдәге законнарда каралган башка гарантияләр һәм хокукларга.

4.11. Ата-аналар (законлы вәкилләр) бурычлы:

4.11.1. бала хокукларын һәм мәнфәгатьләрен якларга;

4.11.2. үз балаларының сәламәтлеге, физик, психик, рухи эхлакый үсеше турында кайгыртырга, аларның психологик сәламәтлеген саклау өчен кирәкле шартлар тудырырга;

4.11.3. Әлеге Уставны, Учреждение белән ата-аналар (законлы вәкилләр) арасында шартнамә шартларын һәм Учреждениеенә локаль актлары таләпләрен аларның хокукларына һәм бурычларына кагылышлы өлештә үтәргә;

4.11.4. баланың Учреждениегә йөрүен тәэмин итәргә, балаларга карата психологик-педагогик таләпләренә бердәмлеген сакларга. Ата-аналар клубы утырышларына, ата-аналар жылышларына, бэйрәмнәргә, тренингларга барырга, Учреждениегә кирәк булганда, тәрбия һәм укыту, коррекция һәм аларны реабилитацияләү мәсьәләләре буенча администрация, педагоглар чакыруы буенча индивидуаль әңгәмәгә килергә;

4.11.5. эшлекле партнерлык дәрәжәсендә реабилитацияләүнең һәм коррекциянең индивидуаль программасын гамәлгә ашыручы Учреждение белгечләренә ярдәм күрсәтергә;

4.11.6. Учреждение белгечләренә баланың халәтендә һәм үз-үзен тотышында нәрсә борчуы турында барлык кирәкле мәгълүматны үз вакытында бирергә.

4.12. Балаларның һәм яшүсмерләренә ата-аналары (законлы вәкилләре) аларны тәрбияләү өчен, ата-аналар компетенциясе чикләрендә коррекция-тернәкләндерү эшчәнлегенә нәтижәсә өчен, аларның балалары Учреждение мөлкәтенә, башка йөрүчеләренә һәм хезмәткәрләренә мөлкәтенә яисә шәхси мөлкәтенә һәм сәламәтлегенә китергән зыян өчен җаваплы булалар.

4.13. Учреждениегә эшкә вазыйфасы һәм алган белгечлеге буенча һәм белеме турында документлар белән расланган квалификация характеристикасы таләпләренә туры килә торган һөнәри квалификациясе булган белгечләр кабул ителә.

4.14. Учреждение хезмэткэрлэренең хокуклары һәм бурычлары Россия Федерациясенең хезмэт турындагы законнары, әлеге Устав, Учреждениенең эчке тәртип кагыйдэләре һәм вазыйфайи инструкцияләр белән билгеләнә.

4.15. Учреждение хезмэткэрлэрен билгеләү һәм эштән азат итү гамәлдәге законнар нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.16. Учреждение хезмэткэрлэре һәм администрациясе арасындагы хезмэт мөнәсәбәтлэре хезмэт шартнамәсе (контракты) белән жайга салына, аның шартлары Россия Федерациясенең хезмэт турындагы законнарына каршы килә алмый.

4.17. Үзәктә эшлөүчеләр түбәндәге хокукларга ия:

4.17.1. Учреждение белән идарә итүдә Учреждение Уставы белән билгеләнгән тәртиптә катнашырга;

4.17.2. югары һөнәри белем бирү мәгариф учреждениеләрендә, шулай ук квалификация күтәрү учреждениеләрендә квалификация күтәрергә;

4.17.3. эш бирүче акчалары исәбеннән медицина тикшерүе узарга;

4.17.4. куркынычсызлык һәм гигиена таләпләренә жавап бирә торган хезмэт шартларына;

4.17.5. эш вакытының дәвамлылығын чикләү, атналык ял һәм бәйрәм көннәре бирү, шулай ук коллектив килешүдә күрсәтелгән күләмдә еллык түләүле отпусklar белән тәмин ителә торган ялга;

4.17.6. үзенең һөнәри намусын һәм абруен яklarга;

4.17.7. Учреждение администрациясенең боерыкларын һәм күрсәтмәләрен Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән тәртиптә шикаять итәргә;

4.17.8. үзенең һөнәри эшчәнлегенә кирәкле оештыру, методик һәм матди-техник тәминат алырга, Устав һәм (яки) коллектив килешүгә ярашлы рәвештә китапханәдән, мәгълүмати ресурслардан, Учреждениенең методик, социаль-көнкүреш, дөвалау һәм башка бүлекчәләре хезмәтләреннән бушлай файдаланырга;

4.17.9. аттестация (эшчеләр өчен тарификация) нәтижәләре буенча һәм башкарыла торган эш күләме белән персонал билгеләнә торган квалификация нигезендә хезмэт өчен түләү алырга;

4.17.10. гамәлдәге законнарға һәм учреждениенең норматив-хокукый актларына ярашлы рәвештә, хезмәттә һәм ижтимагый тормышта казанышлары өчен төрле бүләкләүләргә;

4.18. Учреждение хезмэткэрлэре учреждение Уставын, эчке хезмэт тәртибе кагыйдәләрен үтәргә, һөнәри этиканы төгәл үтәргә, үзләренә йөкләнгән функциональ бурычларны сыйфатлы үтәргә, Учреждение эшчәнлеге барышында кешеләрнең тормыш һәм сәламәтлек куркынычсызлыгы, хезмэт гигиенасы һәм житештерү санитариясе буенча таләпләрне, кагыйдәләрне, нормаларны үтәргә, аларны балалар һәм яшүсмерләр тарафыннан үтәлүен тәмин итәргә тиеш.

4.19. Педагогик хезмэткэрләр хокуклы:

4.19.1. Учреждение тарафыннан һәм Учреждение тарафыннан расланган белем бирү программасы белән билгеләнгән коррекцияләү һәм реабилитацияләү, укыту һәм тәрбияләү методикаларын һәм чараларын, уку әсбапларын һәм материалларын ирекле сайлап алырга һәм кулланырга;

4.19.2. ирекле нигездә аттестация узарга;

4.19.3. аттестацияне уңышлы узган очракта, квалификация категориясе бирелүгә, мәгариф өлкәсе хезмәткәрләренә хезмәт хакы турында Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы норматив документларында каралган күләмдә окладка өстәмәләр алуга;

4.19.4. 5 елга 1 тапкыр Учреждение акчалары хисабына һөнәри квалификация күтәрүгә;

4.19.5. Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән социаль ташламалар һәм гарантияләр алуга, шулай ук Татарстан Республикасында педагогик хезмәткәрләргә бирелә торган өстәмә ташламаларга;

4.19.6. Оештыручы билгеләнгән тәртиптә озак (1 елга кадәр) отпускка 10 елдан да аз булмаган өзлексез укытучылык эшеннән соң;

4.19.7. педагогик инициативага һәм үзенә педагогик тәҗрибәсен таратуга;

4.19.8. администрация кабул иткән карарны яңадан карау турында үтенеч белән Учреждениенә тиешле үзидарә органына мөрәҗәгать итәргә;

4.19.9. Һөнәри үз-үзенә тоту нормаларын яисә Учреждение Уставын бозуларны, язма рәвештә бирелгән шикаять буенча гына, аның күчermәсе шикаять объектына тапшырылып, дисциплинар тикшерү үткәргә.

Учреждениенә Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә педагогик хезмәткәрләре картлык буенча алар пенсия яшенә җиткәнчә вакытыннан алда хезмәт пенсиясе алу, эш вакытының кыскартылган дәвамлылыгы, ел саен озынайтылган түләүле отпуск, шулай ук башка хокуклар, социаль гарантияләр һәм ташламалар алуга хокуктан файдалана.

4.20. Педагогик хезмәткәрләр бурычлы:

4.20.1. вазыйфа һәм алынган белгечлек буенча тариф-квалификация характеристикасы таләпләренә туры килә торган белем турында документлар белән расланган кирәкле һөнәри-педагогик квалификациягә ия булырга;

4.20.2. Учрежденидә һәм жәмәгать урыннарында лаеклы тәртип үрнәге булырга, «Мәгариф турында» Россия Федерациясе Законын, Учреждение Уставын үтәргә, хезмәт шартнамәсе шартларын, Эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, күмәк шартнамәне үтәргә;

4.20.3. вазыйфаи инструкция таләпләре һәм Учреждение директоры боерыклары нигезендә вазыйфаи функциональ вазыйфаларны сыйфатлы һәм тулы күләмдә башкарырга;

4.20.4. үз хезмәтенә югары нәтиҗәлеләгенә ирешергә;

4.20.5. коррекция процессын планлаштырырга, уку, коррекция программасын үтәүне, барлык балаларның да соматик, психик һәм психологик үсеш күрсәткечләренә уңай динамикасына ирешүен тәмин итәргә;

4.20.6. балалар һәм яшүсмерләренә хокукларын һәм ирекләре үтәлүгә ярдәм итәргә, гаилә белән тернәкләндерү һәм коррекцияләү, укыту һәм тәрбияләү, баланың үсеше мәсьәләләре буенча хезмәттәшлек итәргә;

4.20.7. проблемалы ситуацияләрне хәл итүдә гаиләгә ярдәм күрсәтергә һәм терек булырга;

4.20.8. белем бирү процессы вакытында законда билгеләнгән тәртиптә балаларны тәрбияләү һәм укыту, аларның тормышы һәм сәламәтлеге, физик һәм

психик сәламәтлеге өчен җаваплылык тотарга;

4.20.9. Учреждениенен психологик-педагогик консилиумы эшендә катнашырга, баланы психологик-педагогик реабилитацияләү һәм коррекцияләү буенча карарлар эшләүдә актив катнашырга;

4.20.10. психологик-педагогик эшчәнлекнең төп нәтижеләрен теркәргә һәм алар белән ата-аналарны таныштырырга;

4.20.11. Учреждение җитәкчесе боерыгы буенча вакыт-вакыт бушлай медицина тикшерүләре узарга;

4.20.12. Учреждение мөлкәтенә сак карарга;

4.21. Педагогик хезмәткәрләрнең башка хокуклары һәм бурычлары аларның хезмәт шартнамәсе төзелгән вакыттан үз көченә керә торган вазыйфай инструкцияләре һәм хезмәт шартнамәсе шартлары белән һәм әлеге Устав белән билгеләнә.

4.22. Хезмәткәrlәргә, балаларга, яшүсмерләргә һәм аларның ата-аналарына (законлы вәкилләренә) тыела:

4.22.1. Учреждениедә корал, спиртлы эчемлекләр, тәмәке әйберләре, токсик һәм наркотик матдәләр алып килергә, тапшырырга яисә кулланырга;

4.22.2. шартлауга яки янгынга китерергә сәләтле теләсә нинди предметларны һәм матдәләрне кулланырга;

4.22.3. мөнәсәбәтләрне ачыклау өчен, физик көч, куркыту, янап куркыту кулланырга;

4.22.4. тирә-юньдәгеләр өчен куркыныч нәтижеләргә китергән теләсә нинди гамәлләр.

4.23. Коррекцион-тернәкләндерү, белем бирү, методик һәм тәрбия эшендәге һәм Учреждениенен башка устав эшчәнлегендәге унышлары өчен хезмәткәрләр өчен мораль һәм матди кызыксындыруның төрле формалары билгеләнә.

4.24. Эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен җитди сәбәпләрсез бозган һәм хезмәт шартнамәсендә һәм вазыйфай инструкциядә каралган җитди сәбәпләрсез бозган өчен хезмәткәrlәргә хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган дисциплинар жәза чаралары кулланыла.

5. Персоналны комплектлау тәртибе һәм хезмәт өчен түләү шартлары.

5.1. Учреждение хезмәткәrlәре өчен эш бирүче булып, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «ДОВЕРИЕ» балалар һәм яшьләргә психологик-педагогик ярдәм үзәге» муниципаль бюджет учреждениесе тора. Хезмәткәrlәрнең һәм Учреждениенен хезмәт мөнәсәбәтләре алар арасында язмача төзелә торган хезмәт шартнамәсе (контракт) белән регламентлана. Хезмәт шартнамәсе шартлары Россия Федерациясенен хезмәт законнарына каршы килә алмый.

5.2. Вакансияләр булганда штат расписаниесе буенча педагогик кадрлар, кече хезмәт күрсәтү персоналын сайлап алу, эшкә алу һәм урнаштыру, аларның квалификациясе дәрәжәсе өчен җаваплылык Учреждение директоры компетенциясенә керә.

5.3. Педагогик эшчәнлек белән шөгыйльләну үзенчәлекләре Россия

Федерациясе Хезмэт кодексы белән билгеләнә.

5.4. Педагогик эшкә вазыйфасы һәм алган белгечлеге буенча һәм белеме турында документлар белән расланган квалификация характеристикасы таләпләренә туры килә торган кирәкле һөнәри-педагогик квалификациясе булган белгечләр кабул ителә.

Учреждениядә педагогик эшчәнлеккә ул суд карары белән яисә медицина күрсәткечләре буенча тыелган затлар, шулай ук Россия Федерациясе Жинаять кодексында каралган ниятләнган авыр һәм аеруча авыр жинаятьләр өчен үтәлмәгән яки юкка чыгарылмаган хөкем ителүе булган затлар кертелми.

5.5. Эшкә кабул иткәндә түбәндәге документлар тапшырыла:

- эшкә алу турында гариза;
- паспорт яисә шәхесен таныклаучы башка документ;
- хезмэт кенәгәсе, хезмэт шартнамәсе беренче тапкыр төзелгән яисә хезмәткәр берләштереп эшләү шартларында эшкә кергән очрактан тыш;
- дәүләт пенсия иминләштерүенең таныклыгы;
- ИНН таныклыгы;
- хәрби исәпкә алу документлары (хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле кешеләр һәм затлар өчен);
- мәгариф турындагы документлар (диплом);
- законнарда билгеләнгән форма буенча балалар учреждениесендә эшкә рөхсәт биргән медицина документлары;
- хөкем ителүе булмау турында белешмә.

5.6. Эшкә кабул иткәндә Учреждение директоры кабул ителгән хезмәткәрне, кул куйдырып, түбәндәге документлар белән таныштыра:

- «ДОВЕРИЕ» ЦППП» МБУ Уставы белән;
- күмәк шартнамә белән;
- эчке хезмэт тәртибе кагыйдәләре белән;
- вазыйфаи инструкциялар белән;
- хезмәтне саклау һәм техника иминлеге кагыйдәләрен үтәү буенча боерык һәм инструкциялар белән.

5.7. Учреждение директоры хезмэт шартнамәсе төзи, боерык чыгара һәм аның белән яңа хезмәткәрне кул куйдырып таныштыра.

5.8. Учреждение гамәлдәге законнар нигезендә хезмәткәрләрнең хезмэт хакын билгели. Хезмэт хакы хезмәткәрләрнең квалификациясенә, башкарган эшнең катлаулылыгына, сыйфатына һәм шартларына бәйле рәвештә билгеләнә, шулай ук компенсация түләүләре (компенсация характерындагы өстәмә түләүләр һәм өстәмәләр) һәм стимуллаштыручы түләүләр (өстәмә түләүләр һәм стимуллаштыручы характердагы өстәмәләр, премияләр һәм башка кызыксындыру түләүләре) билгеләнә.

5.9. Учреждениенең педагогик хезмәткәрләре өчен эш вакытының озынлыгы гамәлдәге законнар нигезендә билгеләнә.

5.10. Учреждениенең барлык хезмәткәрләре мәгариф хезмәткәрләрен аттестацияләү турында Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының

закон чыгару һәм башка норматив хокукый актлары нигезендә аттестация узарга тиеш.

5.11. Аттестация узудан баш тарткан яки аттестация комиссиясе тарафыннан аттестация уза торган хезмәткәрнең квалификация категориясе таләпләренә туры килмәве турында карар кабул ителгән очракта, хезмәткәргә аның ризалыгы белән башка эшкә күчү мөмкинлегә бирелә, баш тарткан очракта, хезмәткәр белән хезмәт мөнәсәбәтләре өзәлә.

5.12. Учреждение хезмәткәрләре белән хезмәт мөнәсәбәтләре хезмәт шартнамәсенә гамәлдә булу срогы чыкканчы, аны Хезмәт турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган Учреждение администрациясе инициативасы буенча туктату нигезләренән тыш, Россия Федерациясе Хезмәт кодексының 336 статьясы һәм «Мәгариф турында» Россия Федерациясе Законының 56 статьясы нигезендә педагогик хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсен туктатуның өстәмә нигезе буенча туктатылырга мөмкин;

5.12.1. бер ел дәвамында Учреждение Уставын кабат тупас бозу;

5.12.2. бала шәхесен физик һәм (яисә) психик көчләүгә бәйлә тәрбияләү ысулларын, шул исәптән бер тапкыр куллану;

5.12.3. эшкә алкогольле, наркотик яки токсик исерек хәлдә килү.

6. Исәп һәм хисаплылык.

6.1. Ел саен Учреждение үзенең эшчәнлегә турында һәм аңа беркетелгән мөлкәтне Гамәлгә куючы билгеләгән куелган тәртиптә файдалану турында хисап тотарга тиеш.

6.2. Учреждение үз эшчәнлегә нәтижәләренең оператив һәм бухгалтерлык исәбен алып бара, статистик һәм бухгалтерлык хисаплылыгын алып бара, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән тәртиптә башка органнарга еллык хисапны тапшыра.

6.3. Вазыйфай затлар Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән хисаплылыкны бозган өчен дисциплинар, матди һәм җинаять җаваплылыгына ия булалар.

6.4. Учреждение Дәүләт архив хезмәтендә билгеләнгән кагыйдәләр нигезендә исәпкә алуны, аның сакланышын, алардан файдалануны, үз вакытында контрольләүне һәм аның эшчәнлегендә барлыкка килгән документларны дәүләт сагына тапшыруны әзерләүне тәмин итә.

6.5. Учреждение шәхси составы буенча документларны озак вакыт саклау һәм алар буенча социаль-хокукый характердагы сорауларны үз вакытында башкару шартларын тудыра.

6.6. Учреждение үзенең эшчәнлегә турында мәгълүматны дәүләт статистикасы органнарына, салым органнарына, башка органнарга һәм затларга Россия Федерациясе законнары һәм Устав нигезендә тапшыра.

6.7. Учреждение түбәндәге документларның ачыклығын һәм һәркем файдалана алырлык булуын тәмин итә:

– Устав, шул исәптән аңа кертелгән үзгәрешләр;

- дәүләт теркәве турында таныклык;
- гамәлгә куючының автоном учреждение төзү турындагы карары;
- гамәлгә куючының житәкчене билгеләү турындагы карары;
- бүлекчәләр турында нигезләмәләр;
- күзәтү советы составы турында белешмәләр булган документлар;
- финанс-хужалык эшчәнлегенә планы;
- еллык бухгалтерлык хисабы;
- еллык бухгалтерлык хисабының дәрәслеге турында аудиторлык бәяләмәсе.

7. Финанс-хужалык эшчәнлегенә.

7.1. Учреждение мөлкәтне «Биектау муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә муниципаль милкәткә.

Гамәлгә куючы тарафыннан Учреждениегә беркетелгән милкәт хокуклары объектлары (бина, мөлкәт, жиһазлар, шулай ук кулланучылар, социаль, мәдәни һәм башка билгеләнештәгә кирәкле башка мөлкәт) мөлкәт тапшырган вакыттан алып аның оператив идарәсендә тора.

Жир кишәрлекләре Россия Федерациясенең законнарында билгеләнгән тәртиптә Учреждениегә беркетелә.

7.2. Учреждение законда билгеләнгән чикләрдә, эшчәнлекнең устав максатлары һәм мөлкәт билгеләнеше нигезендә, гамәлгә куючы тарафыннан аңа беркетелгән мөлкәт белән законда билгеләнгән чикләрдә оператив идарә итү хокукында идарә итә, файдалана һәм эш итә.

Милкәтнең ризалыгынан башка Учреждение үзенә мондый мөлкәтне сатып алуга милкәт тарафыннан бүлп бирелгән акчалар, шулай ук күчмәс мөлкәт хисабына беркетелгән аеруча кыйммәтле күчмәс мөлкәт белән эш итәргә хокуксыз.

Аеруча кыйммәтле күчмәс мөлкәт исемлекләре гамәлгә куючы тарафыннан билгеләнә.

7.3. Мөлкәт белән оператив идарә итүне гамәлгә ашырганда Учреждение түбәндәгеләргә бурычлы:

- оператив идарә итү хокукында беркетелгән мөлкәттән нәтижәле файдаланырга;
- оператив идарә итү хокукында беркетелгән мөлкәтнең сакланышын һәм алардан максатчан билгеләнеш буенча файдалануны тәмин итәргә;
- оператив идарә итү хокукында беркетелгән мөлкәтнең техник торышын начарайтуга юл куймаска (бу таләп эксплуатацияләү барышында әлегә мөлкәтнең норматив тузуына бәйле начарлануларга кагылмый);
- мөлкәтне тапшыру шартнамәсенең нигезендә беркетелгән мөлкәтне агымдагы ремонтлауны гамәлгә ашырырга.

7.4. Учреждение мөлкәтне арендаучы һәм арендага бирүче сыйфатында гамәлдәгә законнар нигезендә чыгыш ясарга хокуклы.

Гамәлгә куючы рәхсәтне белән гамәлгә куючы тарафыннан Учреждениегә

беркетелгән яисә Учреждение тарафыннан мондый мөлкәтне сатып алуға аңа гамәлгә куючы бүлеп биргән акчалар исәбеннән сатып алынган күчемсез мөлкәтне һәм аеруча кыйммәтле күчемле мөлкәтне арендаға тапшырган очракта, мондый мөлкәтне гамәлгә куючы тарафыннан карап тотуны финанс белән тәмин итү гамәлгә ашырылмый.

Учреждение Гамәлгә куючы ризалыгы белән Учреждение һәм медицина учреждениесе арасындагы шартнамә нигезендә медицина учреждениесенә хезмәткәрләргә һәм Учреждениедә шөгылләнүче балалар һәм яшьләргә һәм алар медицина тикшерүе узуы өчен медицина хезмәте күрсәтү өчен файдалануға күчемле һәм күчемсез мөлкәт бирергә хокуклы.

7.5. Уставта каралган максатларға ирешү мәнфәгатьләрендә Учреждение коммерциягә карамаган башка оешмалар төзәргә мөмкин.

Учреждение милекче ризалыгы белән коммерциячел булмаган оешмаларға аларны гамәлгә куючы яисә катнашучысы буларак акчаларны (әгәр аларны бирү шартлары белән башкасы билгеләнмәгән булса) һәм башка мөлкәтне тапшырырга хокуклы, аңа милекче тарафыннан беркетелгән яисә мондый мөлкәтне сатып алуға аңа милекче тарафыннан бүлеп бирелгән акчалар исәбеннән Учреждение сатып алган аеруча кыйммәтле күчемле мөлкәттән, шулай ук күчемсез мөлкәттән тыш.

7.6. Аларның нәтижәсе Учреждениегә беркетелгән мөлкәтне читләштерү яисә Учреждение милекчесе тарафыннан Учреждениегә бүлеп бирелгән акчалар исәбеннән сатып алынган мөлкәтне хокукый чикләү мөмкин булган алыш-бирешләрне башкару, мондый алыш-бирешләрне башкару Федераль законнар белән рөхсәт ителә торган очрақлардан тыш, тыела.

Учреждение кыйммәтле кәгазьләр белән алыш-биреш башкарырга һәм акчаларны кредит оешмаларында депозитларда урнаштырырга хокуклы түгел.

Эре килешү (килешү бәясә Учреждение активларының соңгы хисап датасына баланс бәясенәң 10% тан артып китә) Учреждение тарафыннан законнарда билгеләнгән тәртиптә бары тик гамәлгә куючының алдан ризалыгы белән генә башкарылырга мөмкин. Учреждение житәкчесе Учреждение алдында әлегә таләпне бозып, эре килешү башкару нәтижәсендә Учреждениегә китерелгән зыяннар күләмендә жаваплы була, бу килешү гамәлгә ярашлы түгел дип танылганга карамастан.

Учреждение аның бер ягы булган яки булырга теләгән һәм аны башкаруға яки кызыксыну булган килешү гамәлгә куючы тарафыннан хупланырга тиеш, ә кызыксынган кеше оештыручыга гамәлдәге яки фаразланган килешүгә карата үзенәң кызыксынуы турында хәбәр итәргә тиеш. Югыйсә, килешү суд тарафыннан гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин. Кызыксынган зат(-лар) коммерцияле булмаган оешма алдында учреждениегә китерелгән зыян күләмендә жаваплылык тотат(-лар).

7.7. Учреждение эшчәнлеген финанс белән тәмин итү законнарға ярашлы рәвештә башкарыла. Учреждение эшчәнлеген финанс белән тәмин итү чыганақлары булып торалар:

– Биектау муниципаль районы бюджетыннан муниципаль биремне үтәүне тәмин итүгә бүлеп бирелгән субсидияләр;

- тиешле финанс елына Биектау муниципаль районы бюджетыннан муниципаль биремне үтәү белән бәйлә булмаган башка максатларга субсидия;
- керем китерүче эшчәнлектән кергән акчалар;
- физик һәм юридик затлардан иганәләр законнарда билгеләнгән кысаларда кабул ителә;
- гамәлдәге законнар белән тыелмаган башка чыганаclar.

Муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәмин итү Биектау муниципаль районы бюджетыннан субсидияләр рәвешендә башкарыла. Муниципаль задание үтәлешен финанс белән тәмин итү муниципаль задание кысаларында гамәлгә куючы учреждениегә беркетелгән күчәмсез милекне һәм аеруча кыйммәтле күчәмле милекне тотуга чыгымнарны исәпкә алып яки учреждение тарафыннан шундый милекне сатып алуга, салымнар түләүгә бүлөп бирелгән акчалар хисабына сатып алынган чыгымнарны, тиешле милекне, шул исәптән жир кишәрлекләрен таний торган салым салу объекты буларак гамәлгә ашырыла.

Гамәлгә куючы рөхсәте белән гамәлгә куючы тарафыннан Учреждениегә беркетелгән яисә Учреждение тарафыннан мондый мөлкәтне сатып алуга аңа гамәлгә куючы бүлөп биргән акчалар исәбеннән сатып алынган күчәмсез мөлкәтне һәм аеруча кыйммәтле күчәмле мөлкәтне арендага тапшырган очракта, мондый мөлкәтне гамәлгә куючы тарафыннан карап тотуны финанс белән тәмин итү гамәлгә ашырылмый.

7.8. Учреждение устав эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә өстәмә финанс һәм матди чаралар жәлеп итәргә хокуклы:

- түләүле өстәмә хезмәтләр күрсәткән өчен алынган ата-аналар (законлы вәкилләр), предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр акчалары;
- физик һәм юридик затларның ихтыяры иганәләре;
- физик һәм юридик затларның максатчан кертемнәре;
- продукция сатудан һәм хезмәтләр күрсәтүдән, шулай ук керем китерә торган рөхсәт ителгән башка эшчәнлектән алынган керем;
- Россия Федерациясе законнары нигезендә башка чыганаclarдан акчалар.

Өстәмә финанс чаралары Учреждение эшчәнлеген үстерү һәм камилләштерү ихтыяжларына Учреждение тарафыннан файдаланыла. Учреждение тарафыннан өстәмә акчалар жәлеп итү Биектау муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән Учреждение эшчәнлеген финанс белән тәмин итүнең нормативларын һәм (яисә) абсолют күләмнәрен киметүгә китерми.

Учреждение тарафыннан күрсәтелә торган түләүле өстәмә хезмәтләрдән керем Учреждение тарафыннан Россия Федерациясе законнары һәм устав максатлары нигезендә файдаланыла. Түләүле хезмәтләр Биектау муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән финанслана торган устав эшчәнлеге урынына күрсәтелә алмый.

7.9. Учреждение гражданныр һәм юридик затлар өчен түләүле һәм бер үк хезмәтләрен бер үк төрле шартларда күрсәткәндә билгеләнгән муниципаль биремнән тыш, шулай ук федераль законнарда билгеләнгән очраklарда, билгеләнгән муниципаль бирем чикләрендә эшләрен башкарырга, аның

эшчәнлегенә уставта каралган төп төрләрәненә караган хезмәтләр күрсәтергә, хокуклы.

7.10. Учреждение аның уставында каралган керем китерә торган эшчәнлекне алып барырга хокуклы, чөнки бу күрсәтелгән максатларга ирешүгә хезмәт итә һәм күрсәтелгән максатларга туры килә, һәм бу эшчәнлектән керемнәр белән эш итәргә хокуклы.

Федераль законнарда каршы килмәсә, күрсәтелгән эшчәнлекне гамәлгә ашыру рәхсәт ителә.

Учреждениенә күрсәтелгән эшчәнлегенә түбәндәгеләр керә:

- үзе житештергән товарлар белән сәүдә итү;
- арадашчылык хезмәтләре күрсәтү;
- башка учреждениеләр (шул исәптән мәгариф) һәм оешмалар эшчәнлегендә өлешчә катнашу;

- Уставта каралган продукцияне, эшләрне үз житештерү, хезмәтләр күрсәтү һәм аларны гамәлгә ашыру белән турыдан-туры бәйле булмаган, керем китерүче башка реализациядән тыш операцияләр алып бару.

7.11. Керем китерә торган эшчәнлектән алынган керемнәр һәм әлегә керемнәр хисабына сатып алынган мөлкәт Учреждениенә мөстәкыйль карамагына керә һәм аерым баланста исәпкә алына.

Гамәлгә куючы, Уставта каралган устав эшчәнлегенә зыян килгән очракта, әлегә мәсьәлә буенча суд карарына кадәр керем китергән эшчәнлекне туктатып торырга хокуклы.

7.12. Учреждение мөстәкыйль рәвештә финанс-хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыра һәм финанс чаралары белән эш итә. Учреждениенә финанс-хужалык эшчәнлегә гамәлдәге законнар нигезендә устав бурычларын гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән.

7.13. Учреждение шартнамә, кредит, исәп-хисап һәм салым йөкләмәләрен бозган өчен, күрсәтелгән хезмәтләрнең сыйфаты һәм күләме өчен, шулай ук хужалык һәм башка эшчәнлекнең башка кагыйдәләрен бозган өчен Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә җаваплы була.

Учреждение укучыларның һәм хезмәткәрләренә сәламәтлегенә һәм хезмәткә сәләтлегенә китерелгән зыян өчен законнарда билгеләнгән тәртиптә җаваплы була.

7.14. Учреждение чит ил предприятиеләре, учреждениеләре һәм оешмалары белән турыдан-туры элемент урнаштырырга, тышкы икътисады эшчәнлекне Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырырга хокуклы.

7.15. Оператив идарәне гамәлгә ашыру барышында төзелгән акыл мөлкәте объектларына Учреждениенә хокуклары Россия Федерациясе законнары белән җайга салына.

7.16. Гамәлгә куючы карары буенча Учреждениегә бухгалтерлык хезмәт күрсәтүне шартнамә нигезендә «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы» МКУ башкара:

- муниципаль биремне үтәүгә субсидияләр рәвешендә бүлеп бирелгән

акчаларны, башка максатларга субсидияләр рәвешендә исәпкә алу өлешендә;

- эшқуарлыктан һәм керем китерә торган башка эшчәнлекне исәпкә алу өлешендә.

Бухгалтерлык исәбен гамәлгә ашыручы «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы финанс-бюджет палатасы» МКУ житәкчесенәң хокукый статусы һәм имзасы Россия Федерациясенәң гамәлдәге законнары нигезендә хокуклар, бурычлар һәм жаваплылык белән Учреждениенәң баш бухгалтеры статусына һәм имзасына тигезләнә.

8. Идарә

8.1. Учреждение белән идарә итү өлкәсендә гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен Гамәлгә куючы гамәлгә ашыра:

- эшчәнлекнең максатларын, предметын һәм төрләрен билгеләү турында;
- уставында каралган төп эшчәнлек һәм әлеге биремне үтәүне финанс белән тәмин итү нигезендә Учреждение өчен муниципаль бирем кую турында;
- аеруча кыйммәтле күчемле мөлкәтнең төрләрен һәм исемлеген билгеләү турында;
- финанс-хужалык эшчәнлегенә турында планнар һәм хисаплар төзү һәм раслау хакында;
- бухгалтерлык хисабын раслау турында;
- Учреждение эшчәнлегенә контрольне гамәлгә ашыру турында, Россия Федерациясә законнары белән расланган дәүләт статистика күзәтүенәң хисаплылык формалары буенча, шулай ук гамәлгә куючы тарафыннан расланган хисаплылык формалары буенча белешмәләр жыю һәм гомумиләштерү турында;
- муниципаль учреждение житәкчесенәң, аның хатынының (иренәң) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр кабул итү хакында;
- Учреждениегә Биектау муниципаль районы муниципаль милкендәге мөлкәтне оператив идарә хокукында тапшыру турында;
- Учреждение уставын раслау турында, аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында;
- Учреждениенә үзгәртеп оештыру һәм бетерү, шулай ук аның төрен үзгәртү турында;
- Учреждение филиалларын төзү һәм бетерү, аның вәкиллекләрен ачу һәм ябу турында Учреждение житәкчесә тәкъдимнәрен карау һәм хуплау турында;
- тапшыру актын яисә бүлү балансын раслау турында;
- ликвидация комиссиясен билгеләү һәм арадаш һәм ахыргы ликвидация балансларын раслау турында;
- файдаланылмый торган мөлкәтне тартып алу турында.

8.2. Учреждение белән идарә итү бер житәкчелек һәм үзидарә принципларында төзелә. Жирле үзидарә формалары - Учреждение советы, коллективның гомуми жыелышы һәм башка формалар.

8.3. Учреждение коллективының вәкаләтләре коллективның гомуми жыелышы тарафыннан башкарыла, ул кирәк булганда жыела. Коллективның гомуми жыелышы, әгәр анда коллективның 2/3 өлеше булса, карарлар кабул итәргә хокуклы.

Коллективның гомуми жыелышы карарлары жыелышта катнашучы хезмәткәрләрнең гади күпчелек тавышы белән кабул ителә. Тавыш бирү процедурасы учреждение коллективының гомуми жыелышы тарафыннан билгеләнә.

Учреждение коллективының гомуми жыелышы компетенциясенә керә:

- Учреждение уставын кабул итү;
- Учреждениенң эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен кабул итү;
- күмәк шартнамә төзү кирәклегә турында карар кабул итү;
- коллектив шартнамәсен раслау;
- Учреждениенң хезмәт бәхәсләре буенча комиссия составын һәм вәкаләтләр чорын билгеләү, аның әгъзаларын сайлау;
- Учреждение житәкчесенң компетенциясенә кертелмәгән барлык хезмәткәрләргә кагылышлы башка аеруча гомуми мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү.

8.4. Учреждение белән турыдан-туры идарә итүне хезмәт шартнамәсе нигезендә Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты карары белән расланган Биектау муниципаль районы муниципаль предприятиеләре һәм учреждениеләре житәкчеләрен билгеләп кую Регламенты нигезендә билгеләнә торган һәм тиешле аттестация узган директор гамәлгә ашыра. Директор бер житәкчелек принцибында эшли, Учреждениегә кагылышлы гамәлгә куючы компетенциясенә керми торган барлык мәсьәләләрне хәл итә.

Учреждение директоры ышанычнамәсез:

- Учреждение исеменнән эш итә, аның мәнфәгатьләрен үз илебез һәм чит илләрнең барлык оешмаларында, дәүләт һәм муниципаль органнарда яклай;
- шартнамәләр, шул исәптән хезмәт килешүләре төзи, ышанычнамәләр бирә;
- закон һәм әлеге уставта билгеләнгән чикләрдә Учреждение мөлкәте һәм чаралары белән эш итү хокукыннан файдалана;
- хезмәткәрләрне эшкә кабул итә һәм эштән азат итә, хезмәткәрләр белән хезмәт шартнамәләре төзи, Биектау муниципаль районы Башкарма комитетының Балалар һәм яшьләр эшләре комитетын тәкъдим итә, урынбасарлар вазыйфасына кандидатуралар раслай;
- Учреждениенң һәм укучыларның барлык хезмәткәрләре өчен мәжбүри булган боерыклар һәм күрсәтмәләр чыгара;
- Учреждение эшчәнлегә белән идарә итү структурасын, штат расписаниесен, еллык эш планын, эш графигын, түгәрәкләр расписаниесен раслай;
- Учреждение хезмәткәрләре арасында вазыйфаларны бүлә, вазыйфаи инструкцияләрне раслай;
- хезмәткәрләрнең укуыту йөкләнешен раслай;

– хезмәткәрләрнең хезмәт хакын аларның квалификациясенә, башкарыла торган эшнең катлаулылыгына, сыйфатына һәм шартларына карап билгели, шулай ук хезмәт хакы турында нигезләмә нигезендә компенсация түләүләре (компенсация характерындагы өстәмәләр һәм өстәмәләр) һәм кызыксындыру характерындагы өстәмәләр (стимуллаштыру характерындагы өстәмә түләүләр һәм өстәп түләүләр, премияләр һәм башка кызыксындыру түләүләре) билгели;

– тәрбия процессы торышы, хезмәткәрләрнең квалификациясе, финанс-хужалык эшчәнлегә, сәламәтлек саклау өчен җаваплылык тота;

– оператив идарә хокукында мөлкәтне Учреждениегә беркетү турындагы шартнамәне үтәү өчен җавап бирә. Шартнамә шартларын үтәмәгән өчен директор, гамәлдәге законнар нигезендә, дисциплинар, административ, жинаять һәм мөлкәти җаваплылык йөртә.

Учреждение директоры Биектау муниципаль районы бюджетының акчалата йөкләмәләре чыга торган, аларны органда мәҗбүри исәпкә алмыйча, Биектау муниципаль районы бюджеты үтәлешенә кассалы хезмәт күрсәтүче органда килешүләр төзәргә хокуксыз. Әлегә пункт шартларын бозып төзелгән килешүләр аларны төзегән вакыттан гамәлгә яраксыз була.

8.5. Хезмәткәрнең һәм учреждениенең хезмәт мөнәсәбәтләре хезмәт сөйләмә (контракт) белән көйләнә, аның шартлары Россия Федерациясе законнарына каршы килмәскә тиеш.

Вазыйфасы буенча тариф-квалификация характеристикасы таләпләренә туры килгән һәм белеме турында документлар белән расланган алган белгечлегә буенча кирәкле һөнәри квалификациягә ия затлар эшкә кабул ителә.

Учрежденидә эшләү ул суд карары яки медицина күрсәткечләре буенча тыелган затларга, шулай ук билгеле бер жинаятьләр өчен хөкөм ителгән затларга рөхсәт ителми. Тиешле медицина тьюлары һәм жинаятьләр составлары исемлекләре закон белән билгеләнә.

8.6. Учреждениегә эшкә кабул ителгән затлар әлегә Устав һәм аңа караган локаль актлар белән таныштырылырга тиеш.

9. Учреждениенен хокуклары һәм бурычлары

9.1. Учреждение хокуклы:

9.1.1. устав функцияләренә һәм Учреждение эшчәнлегә төрләренә ярашлы рәвештә функцияләрне мөстәкыйль башкарырга;

9.1.2. Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән тәртиптә, гамәлгә куючы белән килешү буенча Учреждение вәкилләкләрен һәм филиалларын Учреждение эшчәнлегенә максатларына һәм төрләренә ярашлы рәвештә төзәргә;

9.1.3. Учреждение эшчәнлегенә максатлары һәм төрләре нигезендә юридик һәм физик затлар белән Россия Федерациясе законнарында һәм Биектау муниципаль районы Башкарма комитетының муниципаль хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә шартнамәләр төзәргә.

9.1.4. коммерциягә карамаган оешмаларга аларны гамәлгә куючы яисә катнашучысы буларак керемнәр китерә торган эшчәнлектән алынган акчаларны һәм башка мөлкәтне, гамәлгә куючы беркеткән яки мондый мөлкәт сатып алуга гамәлгә куючы бүлп биргән акчалар исәбеннән Учреждение тарафыннан сатып алынган аеруча кыйммәтле күчемле мөлкәт, шулай ук күчемсез мөлкәттән тыш.

Федераль законнарда каралган очрактарда һәм тәртиптә Учреждение әлегә уставның 7.2 пунктында күрсәтелгән мөлкәтне хужалык жәмгыятьләренә устав (жыелма) капиталына кертергә яисә бу мөлкәтне гамәлгә куючы яисә катнашучы буларак аларга бүтән рәвештә тапшырырга хокуклы.

Эре килешү Учреждение тарафыннан гамәлгә куючының алдан ризалыгы белән генә башкарылырга мөмкин.

Эре килешү дип, акча чаралары белән эш итүгә, Учреждение мөстәкыйль рәвештә житәкчелек итәргә хокуклы башка мөлкәтне читләштерүгә, шулай ук мондый килешү бәясә йә читләштерелә торган мөлкәтнең яисә тапшырыла торган мөлкәтнең бәясә аның бухгалтерлык хисабы мәгълүматлары буенча соңгы хисап датасына билгеләнә торган Учреждение активлары баланс бәясенә 10 процентыннан артып киткән шартта, мондый мөлкәтне куллануга яисә залога тапшыруга бәйлә алыш-биреш (яисә үзара бәйлә берничә килешү) таныла.

Әлегә уставта билгеләнгән таләпләрне бозып башкарылган эре килешү Учреждение яки гамәлгә куючы дөгъвасы буенча гамәлгә яраксыз дип танылырга мөмкин, әгәр килешүдәге башка якның килешүне гамәлгә куючының алдан ризалыгы булмавы турында белүе яисә белергә тиешлеге исбатланса.

Учреждение директоры Учреждение алдында әлегә уставта каралган таләпләрне бозып, эре алыш-биреш башкару нәтижәсендә Учреждениегә китерелгән зыяннар күләмендә жаваплы була, бу килешү гамәлгә яраксыз дип танылган булуга бәйсез;

9.1.5. законнар һәм әлегә устав нигезендә башка гамәлләр кылырга.

9.2. Учреждение бурычлы:

9.2.1. Учреждение эшчәнлегенә әлегә уставта билгеләнгән Учреждение эшчәнлегенә максатлары һәм төрләре нигезендә гамәлгә ашырырга;

9.2.2. муниципаль мөлкәтнең сакланышын һәм алардан нәтижәле файдалануны тәмин итәргә, шулай ук Учреждениенә оператив идарә итү хокукында булган мөлкәтне читләштерү һәм яраксыз хәлгә килгән мөлкәтне юкка

чыгаруның Россия Федерациясе законнарында һәм әлеге уставта билгеләнгән тәртибен үтәргә;

9.2.3. бухгалтерлык һәм статистик хисаплылыкны, шул исәптән гамәлгә куючыга үз вакытында тапшырырга һәм Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә һәм күләмнәрдә салымнар түлөргә;

9.2.4. төзелгән шартнамәләр һәм муниципаль контрактлар нигезендә йөкләмәләрне намус белән үтәргә;

9.2.5. гамәлгә куючы билгеләнгән тәртиптә һәм Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләнгән таләпләр нигезендә финанс-хужалык эшчәнлеген планын төзөргә һәм расларга;

9.2.6. Учреждение хезмәткәрләренең хезмәт хокукларын һәм гарантияләрен Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә үтәүне тәмин итәргә;

9.2.7. үз эшчәнлегенә нәтижеләре турында һәм гамәлгә куючы билгеләнгән тәртиптә аңа беркетелгән муниципаль мөлкәттән файдалану турында һәм Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә хисап төзөргә;

9.2.8. Россия Федерациясе законнарында һәм әлеге уставта билгеләнгән башка бурычларны үтәргә.

9.3. Үз бурычларын үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен Учреждение Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән җаваплылык тотар.

10. Локаль актлар төрләре исемлегенә

10.1. Устав эшчәнлеген тәмин итү өчен Учреждение локаль хокукый актларның түбәндәге төрләрен чыгара: нигезләмәләр, инструкциялар, декларацияләр, кагыйдәләр, планнар, графиклар, штат расписаниесе, дәрес расписаниесе, Учреждение директорының боерыклары һәм күрсәтмәләре, идарә органнарының карарлары (Коллектив шартнамә, эчке тәртип кагыйдәләре).

10.2. Учреждениеләрнең локаль хокукый актлары әлеге уставка каршы килә алмый.

11. Үзгәртеп оештыру һәм бетерү

11.1. Учреждение, Россия Федерациясе законнары нигезендә, коммерциягә карамаган башка белем бирү оешмасына үзгәртеп оештырылырга мөмкин.

Учреждениенә үзгәртеп оештыру Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты билгеләнгән тәртиптә кушылу, кушу, бүлү яки бүлү бирү рәвешендә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

11.2. Үзгәртеп оештыру, типны үзгәртү, Учреждениенә бетерү турындагы карар гамәлгә куючы тарафыннан билгеләнгән тәртип нигезендә кабул ителә.

11.3. Учреждениенә бетерү башкарыла:

– Россия Федерациясе законнары нигезендә Биектау муниципаль районының Башкарма комитеты билгеләнгән тәртиптә;

– суд карары буенча, эшчәнлек тиешле лицензиясез яисә законда тыелган эшчәнлек яисә устав максатларына туры килми торган эшчәнлек гамәлгә ашырылган очракта.

11.4. Составы Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан раслана торган Ликвидация комиссиясе Учреждение эшләре белән идарә итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны бөтен ликвидация чоры эчендә тәэмин итә.

11.5. Учреждение бетерелгәндә, аның эшчәнлеген үзгәртеп оештыру нәтижәсендә туктатканда, лицензиянең гамәлдә булуы юридик затларның бердәм дәүләт реестрына юридик затны юкка чыгару турында, үзгәртеп оештыру нәтижәсендә аның эшчәнлеген туктату турында язылган көннән туктатыла.

Учреждение кушылу, кушу, үзгәртеп кору формасында үзгәртеп корылган, Учреждение исеме үзгәртелгән очракта, шулай ук законнарда билгеләнгән башка очракларда лицензияләр булуын раслаган документны яңадан рәсмиләштерү законнарда билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

11.6. Учреждение бетерелгәндә, яисә аның эшчәнлеген үзгәртеп оештыру нәтижәсендә туктатылганда дәүләт аккредитациясе турында таныклыкның гамәлдә булуы юридик затларның Бердәм дәүләт реестрына тиешенчә юридик затны юкка чыгару турында, үзгәртеп оештыру нәтижәсендә аның эшчәнлеген туктату турында язу кертелгән көннән туктатыла.

Дәүләт аккредитациясе турында таныклыкның гамәлдә булу срогы дәвамында Учреждение үзгәртеп кору формасында яңартылган, Учреждение исеме үзгәртелгән, башка дәүләт статусы билгеләнгән очракта, шулай ук законнарда билгеләнгән башка очракларда аның гамәлдә булу срогы законда билгеләнгән тәртиптә тәмамланганчы чорына Учреждениягә бирелгән дәүләт аккредитациясе турында таныклыкны яңадан рәсмиләштерү башкарыла.

11.7. Эштән азат ителүче хезмәткәрләргә Учреждение бетерелгәндә һәм яңадан оештырылганда Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә аларның хокуклары һәм мәнфәгатьләре үтәлүе гарантияләнә.

11.8. Учреждение бетерелгәндә кредиторлар таләпләре Учреждение мөлкәте исәбеннән канәгатьләнделә, аңа Россия Федерациясе законнары нигезендә түләтү кайтарылырга мөмкин.

Кредиторлар таләпләрен канәгатьләндергәннән соң калган Учреждение күчәмсез һәм күчәмле мөлкәте, шулай ук Россия Федерациясе законнары нигезендә Учреждение йөкләмәләре буенча түләтү алынырга мөмкин булган күчәмсез һәм күчәмле мөлкәт ликвидация комиссиясе тарафыннан Биектау муниципаль районы Башкарма комитетына тапшырыла.

11.9. Учреждениене үзгәртеп төзегәндә һәм бетергәндә барлык документлар - идарәчел, финанс-хужалык, шәхси состав буенча һәм башкалар - гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә тапшырыла.

12. Мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау һәм жайга салу

12.1. Мәнфәгатьләр конфликты дигәндә, учреждение хезмәткәренең шәхси кызыксынуы аның вазыйфай бурычларын тиешенчә үтәүгә йогынты ясарга мөмкин һәм шул ук вакытта учреждение хезмәткәренең шәхси кызыксынуы һәм хокуклары, ул эшләгән учреждениенең законлы мәнфәгатьләре арасында каршылыктар туарга мөмкин булган һәм ул Учреждениенең мөлкәткәнә һәм (яисә)

эшлекле репутациясенә зыян китерергә сәләтле ситуация аңлашыла.

12.2. Учреждение хезмәткәренә үз вазыйфай бурычларын үтәүгә йогынты ясый торган яисә йогынты ясый ала торган шәхси кызыксынуы дигәндә, вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә хезмәткәр тарафыннан акча, кыйммәтле әйберләр, башка мөлкәт, шул исәптән мөлкәти хокуклар, үзе яисә өченче затлар өчен һәм хезмәт күрсәтүләр рәвешендә керемнәр алу мөмкинлегә аңлашыла.

12.3. Учреждение директоры Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенә социаль өлкә мәсьәләләрен алып баручы урынбасары йөзәндә эш бирүчегә, вазыйфай бурычларын үтәгәндә мәнфәгатләр конфликтна китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынуы барлыкка килү турында хәбәр итәргә тиеш.

12.4. Учреждение хезмәткәре вазыйфай бурычларын үтәгәндә мәнфәгатләр конфликтна китерә торган яисә китерергә мөмкин шәхси кызыксынуы барлыкка килү турында учреждение директорына хәбәр итәргә тиеш.

12.5. Учреждение директорына хәбәр итү тәртибе, хәбәрнамәләрдә булган белешмәләр исемлегә, әлегә белешмәләрне тикшерүне оештыру һәм мөрәжәгатләрне теркәү тәртибе Учреждение директоры тарафыннан билгеләнә.